

Вашак О. О.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Дубровська М. А.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З УКРАЇНСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ ОДЯГОМ

***Анотація.** У статті розглядається проблема національного виховання дітей дошкільного віку. Розглядається важливість використання цифрових засобів, анімації, відео та інших мультимедійних інструментів для навчання та виховання дітей. Актуалізується доцільність та практичність використання мультимедійних технологій під час ознайомлення дітей дошкільного віку з українським національним одягом.*

***Ключові слова.** виховання, дошкільний вік, культурна спадщина, мультимедійні технології, національний одяг.*

Постановка проблеми. Використання мультимедійних технологій під час ознайомлення дітей дошкільного віку з українським національним одягом є надзвичайно актуальною та важливою темою в сучасному освітньому просторі. У все більш взаємопов'язаному світі збереження культурної спадщини та виховання почуття національної ідентичності серед дітей дошкільного віку є надзвичайно важливими. Український національний одяг з його багатомісторією та складним дизайном є важливою частиною культурної спадщини країни. Однак проблема полягає в тому, щоб залучити дітей дошкільного віку, які за своєю природою тяжіють до інтерактивного та візуально стимулюючого досвіду. Розуміння ролі мультимедійних технологій у цьому контексті та їхнього потенціалу покращення навчального процесу має вирішальне значення як для вихователів, так і для батьків

Аналіз останніх досліджень. Великого значення проблемі національного виховання дітей надавали українські педагоги класики М. Грушевський, О. Дорошевич, П. Куліш, С. Русова, В. Сухомлинський, Л. Українка, К. Ушинський та ін. Питанню мультимедійних технологій та їх місця в дошкільному дискурсі також присвячено чимало робіт, зокрема О. Зелінської, С. Доценка, О. Вашак, М. Матішака та ін. В той же час, слід відзначити, що у вітчизняному науковому просторі відсутня достатня кількість ґрунтовних праць, присвячених саме використанню мультимедійних технологій під час ознайомлення дошкільнят з українським національним одягом. Зважаючи на це, вищезазначена проблема стає не лише науково доцільною, але й нагальною для українського освітнього дискурсу.

Виклад основного матеріалу. Однією з перспективних інновацій у навчальному процесі є мультимедійні технології. Їх використання дозволяє більш ефективно демонструвати візуальний матеріал та створювати власні інноваційні розробки. Можливість використання колекції зображень, поєднання різних видів текстів, що супроводжуються анімацією, звуками, відео та іншими візуальними ефектами, створюють умови для активізації засвоєння інформації, роблять її більш наочною і цікавою для опанування. Дітям це дає можливість отримати більш глибоке розуміння навчального матеріалу та зекономити час при його опрацюванні.

Як слушно відзначає Ю. Опалінська: «Мультимедійні технології – це система комплексної взаємодії візуальних і аудіоефектів під управлінням інтерактивного програмного забезпечення з використанням сучасних технічних і програмних засобів, які об'єднують текст, звук, графіку, фото, відео тощо в одному цифровому відтворенні» [2, с. 305].

Загалом, мультимедійні технології охоплюють широкий спектр цифрових інструментів і ресурсів, які поєднують різні форми медіа, такі як текст, зображення, аудіо та відео, для передачі інформації та залучення користувачів в інтерактивний спосіб. Ці технології стали невід'ємною частиною сучасного освітнього ландшафту, революціонізувавши спосіб навчання дітей та взаємодії з інформацією.

Значення мультимедійних технологій у дошкільній освіті неможливо переоцінити, оскільки вони пропонують унікальні можливості для покращення навчального процесу за допомогою візуальної та слухової стимуляції. Такі інструменти включають інтерактивні електронні книги, навчальні програми, онлайн-відео та досвід віртуальної реальності, усі з яких можуть сприяти уяві дітей дошкільного віку та зробити навчання більш захопливим.

Важливо зауважити, що діти дошкільного віку перебувають на критичному етапі когнітивного розвитку. Вони володіють вродженою допитливістю та дивовижною здатністю сприймати інформацію через відчуття. Мультимедійні технології відіграють ключову роль у задоволенні навчальних потреб цієї вікової групи. Вони особливо ефективні в передачі складних концепцій і культурних аспектів, таких як тонкощі українського національного одягу, за допомогою візуально привабливих та інтерактивних методів. Такий підхід дає змогу дітям досліджувати різні аспекти української культури не лише пізнавально, а й приємно [5, с. 148].

Ознайомлення дітей дошкільного віку з українським національним одягом має важливе значення на багатьох рівнях, охоплюючи культурний, освітній та соціальний виміри. Однією з першочергових причин ознайомлення дошкільнят з українським

національним одягом є збереження культурної самобутності. Одяг є потужним символом культури, історії та спадщини [3, с. 6]. Ознайомлюючи дітей з традиційним одягом своєї країни з раннього віку, вони розвивають глибший зв'язок зі своїм культурним корінням.

Окрім того, знайомство з українським національним одягом не тільки посилює культурну ідентичність, але й сприяє толерантності та повазі до різноманітності. Це допомагає дітям зрозуміти, що люди з різних регіонів можуть мати свої унікальні традиції та стиль одягу [1, с. 99]. У сучасному світі, коли розуміння та повага до різноманітності має першочергове значення, раннє знайомство з різними культурними аспектами, включно з одягом, може дати підґрунтя співчуттю та прийняттю.

Безперечно, з початком повномасштабного вторгнення росії на територію України, питання національної свідомості набуло нового виміру актуальності. Дітям вкрай важливо розповісти історію нашої країни, наших традицій та переживань. І звісно, живучи в диджиталізований час, використання мультимедійних технологій є дуже зручним та практично дієвим інструментом для вирішення зазначеної проблематики.

Ознайомлення дітей дошкільного віку з українським національним одягом за допомогою мультимедійних технологій є цікавим і ефективним підходом до цього культурного виховання. Використовуючи різні мультимедійні інструменти та платформи, вихователі можуть зробити процес навчання більш захопливим, інтерактивним і таким, що легко запам'ятовується.

Задля більшої наочності, наведемо приклади такого використання:

Інтерактивні освітні додатки. Інтерактивні додатки, призначені для навчання, такі як Edpuzzle, Nearpod, Kahoot, Quizlet та ін. за допомогою вихователя можуть містити ігри та заняття, що спонукають дітей дошкільного віку поглиблювати свої знання українського національного одягу. Наприклад, гра в одягання дозволяє дітям віртуально приміряти різні традиційні українські строї, доповнені аксесуарами, такими як вишиванки, барвисті спідниці та хустки. Одягаючи свої цифрові аватари, діти дізнаються про назви та значення кожного елемента одягу, дізнаються географію їх розташування, поринають у минуле українського народу та разом дізнаються національну спадщину.

Віртуальна реальність (VR) і доповнена реальність (AR). Звісно, такий метод використання мультимедійних технологій доступний далеко не кожному ЗДО, однак використання сучасних віртуальних можливостей неабияк покращує знання дітей про український національний одяг. Можливості і досвід VR і AR може перенести дітей

у віртуальне українське село або історичне середовище, де вони можуть досліджувати традиційний одяг у захопливому 3D-середовищі. Також під час таких занять є можливість взаємодіяти з цифровими представленнями одягу, відкриваючи складні візерунки вишивки та дізнаючись про регіони, звідки походить цей одяг. Наприклад, за допомогою VR-окулярів діти можуть віртуально відвідати традиційне українське свято та побачити людей у національному вбранні.

Навчальні відео та анімація. Цей метод може перенести дітей у візуальну подорож історією українського національного одягу. Ці відео можуть містити захопливу розповідь, пояснюючи значення різних предметів одягу та роль, яку вони відігравали в різних культурних контекстах. Інтерактивні елементи, такі як вікторини чи ігри в кінці відео, можуть посилити навчання та запам'ятовування матеріалу. Окремою перевагою такого методу є його відносна простота, адже матеріалів у відкритому доступі вистачить, а щоб впровадити це дошкільцям, достатньо мати ноутбук або краще за все мультимедійну дошку чи проектор.

Цифрові збірники оповідань. Цифрові збірники оповідань із мультимедійними елементами, такими як аудіорозповідь та інтерактивна анімація, можуть познайомити дітей з українським національним одягом через історії. Ці історії можуть обертатися навколо персонажів, які носять традиційний одяг і вирушають у пригоди, допомагаючи дітям ставитися до одягу на особистому рівні [5, с. 150]. Тут доцільно використовувати вже згадані додатки, такі як Edpuzzle, Nearpod та ін.

Культурні експонати в Інтернеті. Останніми роками значно побільшало можливостей відвідати будь-який музей віртуально. Експонати у віртуальних музеях або онлайн-галереї можуть демонструвати український національний одяг із високоякісними зображеннями, аудіоописами та історичним контекстом. Діти можуть переміщатися між цими експонатами у власному темпі, збільшуючи деталі одягу та слухаючи пояснення про їхнє культурне значення [4, с. 4].

Культурні вебінари та віртуальні майстер-класи. Ще одним інтерактивним та дуже доцільним методом є залучення професіоналів своєї справи, адже вони як ніхто інший можуть якісно, зрозуміло та наочно продемонструвати особливості та значення українського національного одягу. Інтерактивні вебінари чи віртуальні майстер-класи з культурологами можуть надати дітям можливість запитувати та брати участь у дискусіях про український національний одяг. Фахівці можуть продемонструвати мистецтво вишивання, навчити дітей виготовляти прості народні вироби чи навіть влаштувати онлайн-покази мод, де діти створюють власні віртуальні українські вбрання.

Освітні веб-сайти. На веб-сайтах, призначених для дітей дошкільного віку, можна розмістити пізнавальні статті, вікторини та інтерактивні ігри, пов'язані з українським національним одягом. Ці веб-сайти можуть слугувати цінними ресурсами для батьків і вихователів для доступу до матеріалів для домашнього використання чи використання в групі.

Як можемо спостерігати, впровадження цих мультимедійних технологій у дошкільну освіту не тільки робить вивчення українського національного одягу привабливим, але й узгоджується з цифровими уподобаннями сучасних дітей. Ці інструменти пропонують динамічні та інтерактивні засоби для передачі культурних знань, роблячи досвід не лише навчальним, але й приємним, сприяючи розвиткові цінування української культурної спадщини.

У той же час, використовуючи мультимедійні технології для ознайомлення дітей з українським національним одягом, вихователям необхідно дотримуватися певних вимог, щоб забезпечити безпечне, ефективне та збагачувальне навчання. Перш за все, вибір контенту, який відповідає віку, має першочергове значення, матеріали, адаптовані до етапу розвитку дітей дошкільного віку, вільні від будь-яких неприйнятних елементів, що розсіюють увагу дошкільників. Вихователі також повинні слідкувати за дотриманням правил перебування перед екраном задля здорового балансу з фізичною активністю. Крім того, важливими міркуваннями є забезпечення доступності для всіх дітей, у тому числі дітей з обмеженими можливостями, а також повага до конфіденційності.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, зазначимо, що інтеграція мультимедійних технологій у дошкільну освіту для ознайомлення дітей з українським національним одягом є перспективним і динамічним підходом до культурної освіти. Він пропонує захопливий, інтерактивний та візуально стимулюючий метод збереження культурної ідентичності, сприяння повазі до різноманітності та забезпечення міцної освітньої основи. Однак, щоб повністю розкрити його потенціал, необхідні подальші дослідження, щоб удосконалити вміст, який відповідає віку, оцінити ефективність різних мультимедійних форматів, оцінити довгостроковий вплив на культурну ідентичність, вирішити проблеми доступності та конфіденційності та вивчити його застосування в полікультурному освітньому контексті.

Список використаних джерел

1. Зозуля А. М. Особливості ознайомлення дітей дошкільного віку з українським національним одягом різних етнічних груп України. *Дошкільна освіта у сучасному соціокультурному просторі* : зб. наук. праць. Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава : Видавець Шевченко Р. В., 2017. Вип. 1. С. 98–100.

2. Опалінська Ю. П., Назаренко Г. А. Мультимедійні технології у дошкільній освіті. *Актуальні проблеми природничих і гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка–2019»*. XXI Всеукраїнська наукова конференція молодих учених. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2019. С. 305–307.
3. Ошека В. В. Український національний одяг – краплина душі народу. *Вихователю ГПД. Усе для роботи*. 2013. № 5. С. 6–8.
4. Стаєнна О. Виховуємо патріотизм засобами народознавства у дошкільників. *Палітра педагога*. 2015. № 4. С. 3–4.
5. Тігаренко С. Використання мультимедійних технологій для оптимізації рухової активності дітей дошкільного віку. *Електронне наукове фахове видання «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету»*. 2020. № 8. С. 147–153.

УДК 373.2.035:39(=161.2)(477.87)

Вашак О.О.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

Мартиненко Л.С.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ОСОБЛИВОСТЯМИ УКРАЇНСЬКОГО ПИСАНКАРСТВА ЗАКАРПАТТЯ У ПРОЦЕСІ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ

***Анотація:** У статті розглянуті регіональні особливості українського писанкарства Закарпатського регіону. Здійснено класифікацію різновидів розпису та символіки народних писанок. Акцентовано увагу на виховному впливові українського писанкарства Закарпатського регіону на дітей дошкільного віку.*

***Ключові слова:** національне виховання, українське писанкарство, писанки Закарпатського регіону, регіональні особливості, діти дошкільного віку.*

Постановка проблеми. Реформи та зміни, які відбуваються сьогодні в Україні, можуть вплинути на виховання національно свідомих громадян у майбутньому. Виховання національно свідомих громадян, є важливим завданням для будь-якої країни, особливо для тієї, де відбуваються зміни та реформи. Таке завдання сприяє зміцненню єдності та стабільності в суспільстві та допомагає країні розвиватися. Тому педагоги акцентують увагу дітей на вивченні історичної спадщини України, її культурних цінностей, мови та традицій, сприяють формуванню у них патріотичних почуттів.

Дошкільний вік, є важливим періодом для формування національного характеру, мислення та самосвідомості дитини. У цьому віці діти сприйнятливі до впливу зовнішнього середовища та особливо схильні до пізнання та сприймання світу навколо себе. Діти дізнаються